

Aan
de gemeenteraad

Datum 20 juni 2023
Zaaknummer 2023-0084541
Betreft Ontwikkelingen programma 'Samen tegen Armoede'

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Marten Meinster
E-mail: m.meinster@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Deadline

In de laatste raadsinformatiebrief van maart jl. is deze raadsinformatiebrief voor het zomerreces toegezegd.

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeenteraad beslist over de kaders van het armoede- en minimabeleid. De uitvoering van minimaregelingen is belegd bij de GR Sociaal.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Bij de behandeling van het raadsvoorstel 'Samen tegen Armoede' is besproken dat het minimabeleid en het programma 'Samen tegen armoede', gezien de onzekere tijden, aangepast worden als hiervoor aanleiding is. Een instrument daarvoor is de minima-effectrapportage (MER) van Nibud. Er is toegezegd om voor de zomer van 2023 een MER uit te voeren om de effecten van landelijk (fiscaal) beleid op het lokale beleid in kaart te brengen.

Wat is de te delen informatie?

Het Nibud is in verband met capaciteitsproblemen niet in staat om een actuele MER op te leveren. Het Nibud heeft aangegeven vanaf september van 2023 een nieuwe MER uit te kunnen voeren, op basis van het prijspeil en ramingen van juli 2023. Bij de oplevering daarvan zijn de inzichten echter al achterhaald, omdat de kabinetsplannen voor 2024 die worden gepresenteerd bij Prinsjesdag, hier niet in zijn meegenomen.

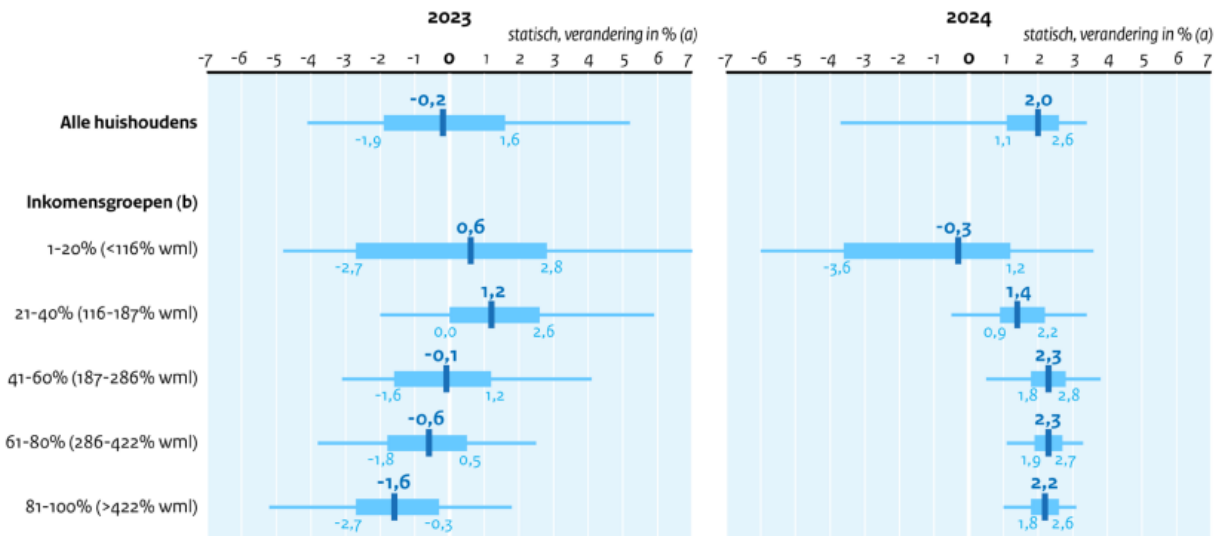
Ons voornemen is daarom om het Nibud een MER uit te laten voeren in het najaar van 2023, waarbij zij rekening houden met het Rijksbeleid voor 2024. De te verwachten opleverdatum voor deze MER is begin 2024. Dit is tijdig om eventuele gewenste beleidswijzigingen bij de behandeling van de kadernota te bespreken.

Om op korte termijn toch een alternatief te bieden voor de uitkomsten vanuit de MER, delen wij een aantal inzichten in koopkrachtontwikkelingen op basis van andere bronnen.

Hiervoor maken we gebruik van de actuele ramingen van het Centraal Planbureau (maart 2023) en de algemene koopkrachtverwachtingen van het Nibud (januari 2023).

Landelijke ontwikkelingen en ramingen CPB

In figuur 1 tonen we de koopkrachtontwikkeling in 2023 en 2024 per inkomensgroep, gebaseerd op de hoogte van het wettelijk minimumloon (wml). Daarbij hanteren zij vijf inkomensgroepen, variërend van lager dan 116% wml tot hoger dan 422% van het wml.

Figuur 1: koopkrachtontwikkeling 2023 en 2024, bron: Centraal Economisch Plan 2023 (Centraal Planbureau)

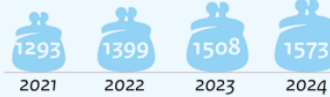
De gemiddelde koopkrachtdaling voor alle huishoudens is 0,2%. Voor de laagste inkomens stijgt deze in 2023 met gemiddeld 0,6% en voor de lagere middeninkomens met 1,2%. Dit is vooral het gevolg van de Rijksmaatregelen: de verhoging van het minimumloon, zorgtoeslag en de arbeidskorting en daarnaast uitkering van de energietoeslag en het instellen van het energieplafond. Doordat deze maatregelen zich vooral richten op lagere inkomens, is er een risico op een armoedeval voor hogere inkomensgroepen. Dit wordt veroorzaakt door landelijke regelingen en het complexe fiscale stelsel (zowel toeslagen als inkomstenbelasting). Hier is op gemeentelijk niveau nauwelijks op te sturen. Een minimabeleid voor inkomens tot 200% van het wettelijk sociaal minimum is onbetaalbaar, en ook niet langer gericht minimabeleid. Wij zien onze verantwoordelijkheid bij inwoners met hogere inkomens meer in het informeren van inwoners over omgaan met geld en het aanbieden van budgetbeheer of schuldhulpverlening aan inwoners die dit nodig hebben.

Verwachting koopkrachtontwikkeling 2024

Door de stijging van lonen in 2023 (gemiddeld zo'n 6%) en de verwachte stijging in 2024 (5%), profiteren met name werkenden van deze inkomensstijging. Alleen als de inflatie afzwakt levert dit hen ook een netto-voordeel en stijging van koopkracht op. Voor alle huishoudens gemiddeld stijgt de koopkracht in 2024 met 2% (zie hiervoor opnieuw figuur 1). De verwachtingen voor met name niet-werkenden zijn echter ongunstig. Op basis van het huidige Rijksbeleid, en met name de afbouw van huidige regelingen voor lagere inkomens, stijgt het aantal Nederlanders in armoede van 815.000 in 2023 naar 995.000 in 2024. Het gaat daarbij voornamelijk om uitkeringsgerechtigden die in 2024 (opnieuw) in armoede raken (zie hiervoor figuren 2 en 3). Deze trend zal ook in Dordrecht zichtbaar zijn. Op basis van ons bovengemiddeld ruim minimabeleid kan het zijn dat de stijging van het aantal huishoudens hier in verhouding beperkt blijft. Dit is, net als bij de minimaffectrapportage, onder de voorwaarde dat huishoudens de beschikbare minimaregelingen aanvragen. Communicatie over ons beleid blijft dus cruciaal en een belangrijk speerpunt voor 2023.

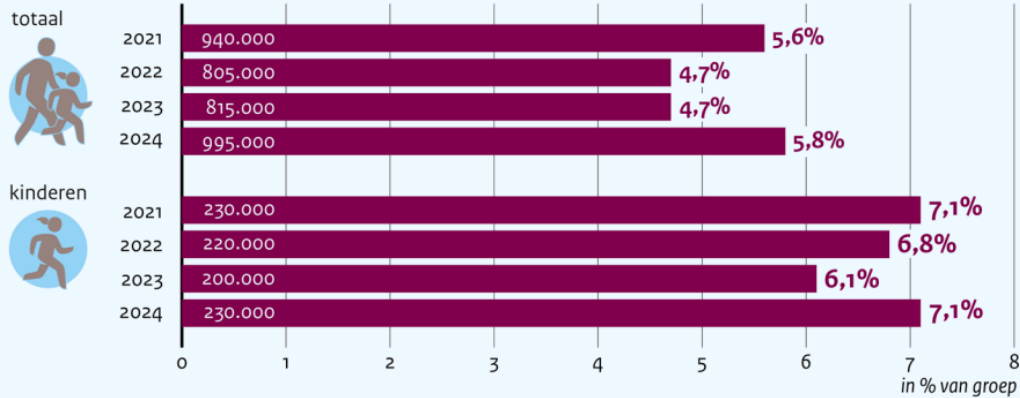
Armoedegrens

niet-veel-maar-toereikendcriterium van het SCP voor een eenpersoonshuishouden (in euro's per maand)

Armoederaming

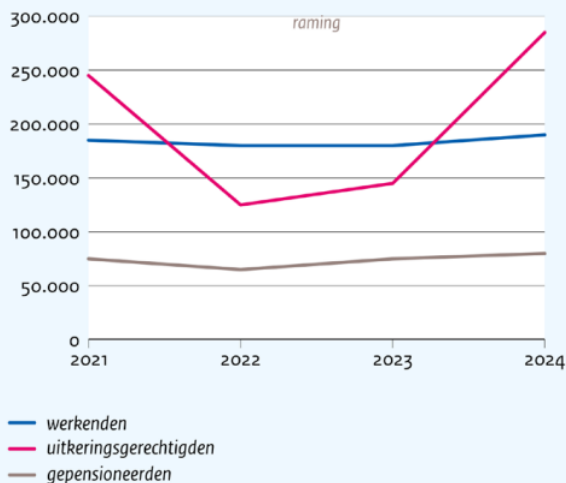
aantal personen onder de armoedegrens, ten opzichte van de totale groep

Figuur 2: personen onder de armoedegrens, bron: Centraal Economisch Plan 2023 (Centraal Planbureau)

Armoede per primaire inkomensbron

aantal huishoudens

Figuur 3: armoede per inkomensbron, bron: Centraal Economisch Plan 2023 (Centraal Planbureau)

Regionale ontwikkelingen en verwachtingen Nibud

Op basis van de koopkrachtverwachtingen van het Nibud uit januari 2023, zijn voor een aantal huishoudtypen vergelijkingen gemaakt met de minimaffectrapportage 2022 en aangevuld met de effecten van de herijking van ons minimebeleid. Wat opvalt is dat alle huishoudens er in 2023 op vooruit zijn gegaan. Dit is in lijn met de ramingen van het Centraal Planbureau, zoals hierboven beschreven.

De inzichten en een toelichting hierop zijn opgenomen in bijlage 1.

Herijking beleid

De gemeenteraad heeft € 3,75 miljoen extra vrijgemaakt voor armoedebeleid en minime regelingen voor de jaren 2023–2026. Deze middelen zijn aangewend om vanaf 2023 een aantal minime regelingen te verruimen. Bij de bestuursrapportage na de zomer zullen we u informeren over dat heeft geleid tot extra aanvragen van minime regelingen.

Rijksmaatregelen hebben voor veel mensen de grootste gevolgen van prijsstijgingen gedempt, dus dat zal ook van invloed zijn op het aantal aanvragen van minimaregelingen. Bij het wegvallen van deze landelijke maatregelen is te verwachten dat het aantal inwoners wat een beroep doet op ons minimabeleid in 2024 groeit. Belangrijk blijft om in de uitvoering de inwoner centraal te stellen en gebruik te maken van hardheidsclausules om uitzonderingen te maken wanneer dit nodig blijkt om inwoners voor een armoedeval te behoeden. Dit is naar onzes inziens een effectiever instrument dan het opnieuw ophogen van inkomensgrenzen voor minimaregelingen.

Onderzoek rekenkamer

In het werkprogramma 2023 van de rekenkamercommissie is aangekondigd dat onderzoek wordt gedaan naar het armoedebeleid van de stad. Het doel van dit onderzoek: na te gaan of het armoedebeleid van de gemeente Dordrecht aan te merken is als doeltreffend. In de geformuleerde vraagstelling is ook expliciet aandacht voor de armoedeval en energiearmoede. De inzichten hieruit kunnen, aanvullend op een minima-effectrapportage, duidelijkheid geven over de effectiviteit van het huidige beleid en aanleiding zijn om daarin aanpassingen te doen.

Wij informeren uw raad jaarlijks over de meting en voortgang op de indicatoren als onderdeel van onze voortgangsberichten. De betreffende indicatoren zijn bij de raadsinformatiebrief van maart 2023 als bijlage opgenomen. Aanvullend zijn we ook met de Sociale Dienst in gesprek om ook op regionaal niveau de resultaten, waaronder de uitnutting van minimaregelingen, goed zichtbaar te maken. U heeft daarvoor in uw zienswijze ook aandacht voor gevraagd.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij informeren uw raad aan het einde van dit jaar opnieuw over de actuele ontwikkelingen en voortgang in dit programma in relatie tot landelijke ontwikkelingen op het gebied van armoede en schulden.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester